

Lectori salutem!

Hiába könyvtárnyi immár a társadalmi nemek kutatásának irodalma, a gender fogalma nem képes áthatni a közgondolkodást, de maradéktalanul a társadalomtudományokat sem. A bulvársajtó, az igényes ismeretterjesztés, de még a szakszövegek is rendre úgy beszélnek nőkről, férfiakról, nem(iség)ről, hogy nem reflektálnak ezeknek társadalmi és/vagy történeti teremtettségére, ehelyett biológiailag adottnak tételezik a nemeket és a köztük lévő különbségeket. Ha mégis problematizálják a nemiség kérdéskörét, akkor azt a nemi egyenlőtlenségek megszüntetésének (eredendően politikai) vágyával teszik.

E számunk azt kívánja az olvasóközönség elé tárni, hogy – a fentebbi felfogással rokon nőtörténeti nézőpont markáns jelenléte ellenére – a történettudomány kiváló eszköz a nemiség köre szerveződő jelenségek és fogalomrendszerek idő- és térbeli változékonyságának tanulmányozására. Itt közöljük a Sic Itur ad Astra Egyesület 2005-ben megrendezett *Nemek a társadalomban – a nemi szerepek történeti változásai* című konferenciáján elhangzott előadások legjavát is. Válogatásunkkal egyfelől szeretnénk érzékeltetni azt a tendenciát, hogy a tudományos érdeklődés a társadalmi identitás klasszikus nagy történeteitől (nemzet, nemzetiség, osztály) a személyes identitás nemiséggel és testtel kapcsolatos jelenségei felé fordult. Másfelől a gender-kutatások, a szorosan vett nemiségen túlmutatva, a hatalom működésére is fényt derítenek. Ha ugyanis a társadalmi nemek konstruálását a hatalomért folytatott diszkurzív küzdelem terepeként közelítjük meg, nyilvánvalóvá válik, hogy a játszma tétje nem kevesebb mint magának a társadalmi rendnek, ezzel együtt pedig a társadalom észlelési kereteinek a meghatározása – reményeink szerint ebből is megmutatnak valamit a következő lapok.

*

A *Sic Itur ad Astra* – a szerkesztőség jelenlegi működési feltételeivel és esztétikai felfogásával összhangban – ettől fogva folyamatos számozással és megújult küllemmel jelenik meg.

a *Sic Itur ad Astra* szerkesztősége